

".....ศอกบัวดอกหนึ่ง ที่พ่อยืนให้
ฉันจะจำได้ตลอดใจตัวเอง
ไม่ว่าเรามาจากไหน ทำอะไรมาก่อน
ไม่สำคัญเท่ากับ วันนี้เราทำอะไรอยู่
ดีพอ มีค่าพอ สำหรับชีวิตเราหรือยัง....."

ตอนที่ ๑๘

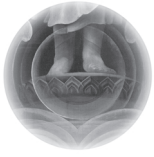
วิถีแห่งคอกบัว

"๒๒ ข่งเรือ แข่งพายพอแข่งกันได้ แต่แข่งบุญวาสนา แข่งกันไม่ได้หรอก" ไครนะ ช่างคิดสุภาษิตนี้มาแต่โบราณกาล ให้ฟังความคิด ฟังใจหลายคน จนต้องยอมหยุดยั้งความคิดความฝัน ความหวังของตัวเอง กลัวที่จะมองไปให้สุดขอบฟ้าสีคราม กลัวสิ่งที่ตัวเองไม่รู้ กลัวสิ่งที่ตัวเองไม่เห็น ชิดเส้นกันศกยภาพของตนด้วยการทำให้ยอมแพ้ ฉันคนหนึ่งล่ะ ที่ไม่เชื่อ ไม่เห็นด้วยกับสุภาษิตข้างต้น เพราะชีวิตฉันเติบโตมาจากสูญ แต่ด้วยทัศนคติที่ดี และเพียรพยายามไม่ยอมแพ้แก่โชคชะตา ฉันจึงมีวันนี้ที่น่าภาคภูมิใจ ตลอดเส้นทางที่เดินผ่านมา มีคำตอบที่ยืนยันเป็นกำลังใจให้เสมอว่า "บุญวาสนาแข่งกันได้นะ" จนมาถึงวันนี้ที่พบกัลยาณมิตรที่แท้จริง ฉันยังยืนยันยึดดอกอย่างมั่นใจ ได้ว่าฉันไม่กลัวอะไรอีกแล้ว ฟากฟ้ากว้างใหญ่แสนไกล สักวันหนึ่ง

ฉันจะได้บินผงาดอย่างสง่างาม ฝ่ากระแสลมพายุ ติดตามความฝันของฉันไปให้ถึงจุดหมายให้ได้ ฉันจะฝันให้ไกลและจะไปให้ถึง หากชีวิตนี้ยังน้อยเกินไป ที่จะไปให้สุดทางฝัน ฉันจะขอสานต่อฝันนั้นในชีวิตหน้า ความตายเป็นแค่การเปลี่ยนเสื้อผ้าชุดใหม่เท่านั้นเอง สำหรับนักสู้ที่มีหัวใจทะนง

"ลูกลองดูดอกบัวสีลูก มันกำเนิดมาแต่त्मเลนใต้น้ำ แต่เมื่อมันเติบโตขึ้นแล้ว ผลิดอกตูมขึ้นแล้ว มันไม่เคยริรอเผลอเผลอ มีแต่มุ่งมั่นตั้งใจที่จะโผล่พ้นน้ำขึ้นมา ชูดอกชี้ทะยานไปสู่ท้องฟ้า รอวันแบ่งบาน อวดโฉมรับแสงอาทิตย์ ลูกดูสิ แม้แต่ใบบัวยังไม่ยอมเปียกน้ำ อยู่บนน้ำก็จริง แต่มันไม่ยอมเปียกน้ำเลยนะลูก เหมือนพัฒนาการของคนใจละลูก อยู่ที่ไหนก็ต้องรักษาใจให้บริสุทธิ์เหมือนกัน" คุณพ่อเปรียบเทียบดอกบัวซึ่งกำเนิดมาจากโคลนตม เทียบกับพัฒนาการของคนที่เริ่มต้นชีวิตจากความไม่มี ไม่รู้ ทั้งหลายจนกลายเป็นความมีความรู้และความสำเร็จสมบูรณ์ต่างๆ ในภายหลัง

"ลูกเคยชอบเอาหยดน้ำวางบนใบบัว ดูมันกลิ้งไปกลิ้งมา เหมือนหยาดเพชร สวยมากเลยคะคุณพ่อ แต่มันไม่สามารถทำให้ใบบัวเปียกได้เลยนะคะ" ดอกบัวเป็นดอกไม้ในดวงใจของฉันแต่ไหนแต่ไรมา ตอนเป็นเด็กฉันเคยพยายามเอื้อมมือเด็ดดอกบัวหลวงในบึง ทำให้เสียหลักลงไปลอยคอในบึงมาแล้ว ฉันเพิ่งทราบว่าดอกบัวเป็นเครื่องหมายแทนพัฒนาการของชีวิตคน

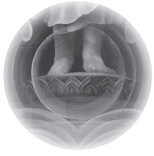
"ในที่สุด ดอกบัวก็ควรคู่กับหิ้งบูชาพระและเป็นสื่อแทนความหมายของพระพุทธะและพระโพธิสัตว์ ลูกเห็นไหม จากใต้โคลนตม เติบโตมาจนในที่สุด มีค่าสูงส่งคู่ควรเป็นตัวแทนความเคารพความศรัทธาในสิ่งสูงสุด ชีวิตคนเราควรทำให้ได้เช่นนี้นะลูก อย่าปล่อยให้ตัวเองลอยตามน้ำเป็นอาหารเต่าและปลา เมื่อเติบโตมีแรงมีพลังแล้ว ก็มุ่งมั่นพากเพียรให้พันท้ายไปให้ถึงความสำเร็จให้ได้ เราก็จะเป็นคนที่น่านิยมนับถือ มีค่าควรแก่การบูชาเหมือนดอกบัวในสระลูก" คุณพ่อเปรียบเทียบอย่างชัดเจนให้ฉันได้มีกำลังใจต่อสู้ฝ่าฟันอุปสรรคมุ่งมั่นในจุดหมายไม่หลงผิดคิด พุด ทำ อย่างไรสาระอีกต่อไป ตราบใดที่เรายังมีชีวิตมีลมหายใจอยู่ เราต้องไม่อ่อนแอยอมแพ้อุปสรรคเด็ดขาด ต้องเรียนรู้ไม่มีวันจบ จุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ คือการเติบโตของจิตใจและความคิดของเรา ไม่เหมือนร่างกายที่ต้องเสื่อมสลายไปตามกาลเวลา แต่จิตใจและความคิดพัฒนาการทางจิตวิญญาณสามารถเติบโตงอกงามได้ตลอดเวลา ตราบเท่าที่เรายังมีสติคุมจิตดวงนี้

"คุณพ่อคะ ลูกได้ยินมาว่า หมอชีวกโกมารภัจจ์ ที่เป็น

แพทย์ประจำพระองค์ของพระพุทธเจ้า ท่านเป็นเด็กที่เขาเก็บมาจากกองขยะ ลูกว่าน่าจะเป็นตัวอย่างของชีวิตที่เติบโตมาจากบุญจนประสบความสำเร็จน่ายกย่อง คุณพ่อเล่าเรื่องของท่านให้ฟังหน่อยได้ไหมคะ"

"นั่นเป็นตัวอย่างที่ดีเชียว สะท้อนให้เห็นคุณค่าของความเป็นคนได้อย่างดีเลย ลูกเอ๋ย หมอชิวก ท่านเป็นลูกของหญิงงามเมือง หรือนางคนิกา สมัยก่อนถือว่าเป็นเกียรติยศของหญิงงาม ในสมัยนั้น อยู่ในกรุงราชคฤห์ชื่อนางสาละวดี ความที่มีหน้าที่บริการเช่นนี้ เกิดพลาดท่าเผลอพลั้งตั้งครมภ์ขึ้นมา จึงต้องหลบหนีออกจากวงสังคมไปพักใหญ่ ถ้าคลอดบุตรเป็นหญิงคงเลี้ยงไว้ เพราะอาจสืบทอดธุรกิจของแม่ได้ ถ้าเป็นผู้ชายคงเลี้ยงไม่ได้ และอาชีพของแม่ไม่เหมาะจะเลี้ยงลูก" ฉันเพิ่งทราบว่าเกิดเป็นหญิงดีกว่าเกิดเป็นชายในยุคพุทธกาล ต่อเมื่อได้ไปเกิดอยู่ในนครโสภณีนี้อเอง

"อย่างนี้เอง ท่านจึงถูกนำไปทิ้งไว้ที่กองขยะ น่าสงสารจังเลยคะพ่อ" ฉันนึกภาพออก เพราะการนำลูกไปทิ้งถึงขยะ เป็นประเพณีสืบเนื่องมาถึงปัจจุบันของแม่ผู้ไร้คุณธรรม และขาดสติทั้งหลาย เมื่อเร็ว ๆ นี้มีข่าวหนังสือพิมพ์ลงรับการประชุม APEC และเด็กชาย APEC ต้องเสียชีวิตหลังจากช่วยเหลือมาได้ไม่กี่วัน ไม่ใช่คดีมีบุญเหมือนหมอชิวกทั้งที่เก็บมาจากกองขยะเหมือนกัน"

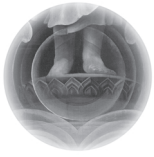

"ใช้แล้วลูก พอคลอดมาเป็นชาย ก็ให้คนสนิทเอาไปทิ้งไว้ที่กองขยะ ห่างออกไปจากหน้าประตูวัง" สงสัยเป็นเพราะกลัวค่าตัวตกและนางคงจะคิดว่า เลี้ยงไปก็สืบทอดธุระกิจอันทรงเกียรติของแม่ไม่ได้ละสิ ฉันคิดประชดแม่ใจร้าย แต่นางคงมีเหตุผลที่คนอื่นไม่เข้าใจก็ได้ ดังนั้นฉันจึงไม่ควรตัดสินใครทั้งนั้น

"เป็นบุญของท่าน ขณะที่เด็กน้อยนอนตาแป๋วอยู่ในกองขยะมีนกกาบินว่อนอยู่ เจ้าฟ้าอภัยพระโอรสองค์หนึ่งของพระเจ้าพิมพิสารเสด็จผ่านมา จึงทรงใช้ให้มหาดเล็กไปดู พบทารกน้อยน่ารัก ทรงถามมหาดเล็กว่าตายหรือยัง เมื่อมหาดเล็กตอบว่า ยังมีชีวิตอยู่ ท่านจึงรับเด็กนี้ไปเลี้ยงดู ตั้งชื่อว่าชิวโกมารภักจ์ แปลว่า ผู้รอดชีวิตหรือยังมีชีวิตอยู่ ซึ่งพระกุมารทรงชุบเลี้ยง" คุณพ่ออธิบายที่มาของชื่อ ซึ่งทำให้ทราบประวัติและผู้อุปการะดูแลทั้งสองประการ ถ้าแปลเป็นไทย ชื่อชิวโกนี้ต้องแปลว่า เด็กชายบุญรอด จึงจะตรงตามที่พบเห็นและเหมาะสมด้วย ถ้าสร้างภาพยนตร์คงชื่อเรื่อง "ผู้ชายคนนั้นชื่อบุญรอด"

"ท่านเป็นเด็กฉลาด ปฏิภาณดี เด็ก ๆ ในวังล้าว่าลูกไม่มีพ่อบ้าง ลูกกำพร้าบ้าง ท่านจึงเกิดมานะสร้างอนาคตที่ดี โดยหาวิชาความรู้ใส่ตัวไม่ให้ใครดูหมิ่นได้ ออกเดินทางไปศึกษา

วิชาแพทย์ที่เมืองตักสิลา กับอาจารย์ทศปาโมกข์ การเรียนการสอนไม่มีกำหนดเวลาแน่นอนตายตัวเหมือนการเรียนสมัยนี้ เรียนอยู่ ๗ ปียังไม่จบหลักสูตรเสียที ท่านชีวภคคิดถึงเจ้าฟ้าอภัยจึงไปถามพระอาจารย์ว่าเมื่อไหร่จะเรียนจบ อาจารย์ท่านไม่ตอบแต่ออกข้อสอบโดยให้ท่านชีวภคออกเดินไปในรัศมี ๑ โยชน์ (๑๖ กิโลเมตร) ทั้ง ๔ ทิศ ให้หาตุ่มมีต้นไม้ใบหญ้าต้นโตบ้างที่ไม่ใช่สมุนไพร ให้เก็บมาให้อาจารย์ดู ท่านชีวภคเดินไปจนครบทุกทิศ ตามระยะทางที่อาจารย์กำหนด ก็หาไม่พบจึงกลับมาบอกอาจารย์ว่าไม่มีต้นไม้ใบหญ้าใดเลยที่ใช้เป็นตัวยาก็ไม่ได้ ไม้ทุกต้นหญ้าทุกต้นล้วนเป็นตัวยาก็ทั้งนั้น พออาจารย์ได้ฟังก็ยิ้มอย่างภูมิใจในตัวศิษย์ และบอกว่าท่านชีวภคเรียนจบแล้ว" อุทาหรณ์นี้สอนใจฉันว่า หากเรามีสติปัญญาพอ จะเห็นว่าสิ่งไม่มีชีวิตและสิ่งมีชีวิตทุกชนิดแม้แต่ ต้นไม้ ใบหญ้าล้วนมีคุณค่าในตัวเองไม่ด้านใดก็ด้านหนึ่ง เราจึงไม่ควรดูหมิ่นสิ่งใดๆ ว่าไร้ค่า โดยเฉพาะตัวเราเอง เราต้องตระหนักเสมอว่า เรามีคุณค่าเหลือประมาณที่ได้เกิดมาเป็นมนุษย์ ไม่มีใครเหมือนเรา เราคือหนึ่งเดียวที่ไม่เหมือนใคร เราต้องพิสูจน์ศักยภาพของเราให้โลกได้ประจักษ์ ให้เรามั่นใจว่าเราเป็นได้ทุกอย่าง ที่เราตั้งใจจะเป็น ดังนั้นเราจึงต้องเลือกคิด พูด ทำ แต่สิ่งที่ดีมีประโยชน์ เพื่อผลที่ดีที่สุดเท่าที่ร่างกายแรงใจของเราจะไหวคว่าได้ อย่าได้

ข้อเท็จจริงที่หวังและฝัน และอย่าทำอะไรที่จะทำฝันนั้นให้เป็นจริง ปัญหาไม่ได้อยู่ที่เราล้มแต่อยู่ที่ว่าเราจะลุกขึ้นมาสู้ต่อไปหรือไม่ต่างหากล่ะ

"เรื่องสมุนไพรนี้ถ้ามีความรู้ ช่วยเราได้มากเชียวลูก เช่น ถ้าท้องเสีย ปล่อยให้ถ่ายท้อง ๒-๓ ครั้ง แล้วเคี้ยวใบฝรั่งเป็นยา ถ้าเป็นหวัดเขาใช้หอมแดงทุบร้อยข้อมือเด็กแก้ได้ ถ้าปวดแผล ต่อแต่นต่ออยเคี้ยวเสลดพังพอนให้ละเอียดเอามาแปะที่แผลก็หายปวด หรือถ้ามีบาดเขาใช้ใบสาบเสือบีบให้เหลกหน่อย เอามาปิดแผล เลือดหยุดทันทีเลยลูก" คุณพ่อให้ความรู้

"แล้วท่านชีวก เดินทางกลับไปหาเจ้าฟ้าอภัยเลยหรือคะคุณพ่อ"

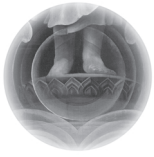
"ตอนเดินทางกลับบ้านท่านผ่านเมืองสาเกต ที่พ่อเคยอยู่นะแหละลูก ได้ปรุ้งยารักษาโรคปวดศีรษะให้ภรรยาเศรษฐีที่เป็นโรคนี้นี้นาน ๗ ปีรักษาไม่หาย ท่านชีวกรักษาหาย ได้รับรางวัลตั้งหนึ่งหมื่นหกพันกหาปณะ ได้ทาสทาสีและธมม้า ท่านเป็นคนกตัญญูฯ จึงตั้งใจนำลาภสักการะทั้งหมดกลับไปถวายเจ้าฟ้าอภัยที่เลี้ยงดูท่านมาทั้งหมด เจ้าฟ้าอภัยก็เป็นคนดีอีกนะ

แหละลูก ไม่ยอมรับเลยสักหาปณะ และยังอนุญาตให้หมอ ซิวก ปลูกเรือนอยู่ในบริเวณตำหนักของท่านด้วย" อย่างนี้ เรียกว่าเป็นกัลยาณมิตรต่อกัน ท่านซิวกและเจ้าฟ้าอภัยต้องเคย คุปถัมภ์ค้ำจุนกันมาในอดีตชาติแน่นอน

"ต่อมาได้รักษาโรคริดสีดวงทวาร ของพระเจ้าพิมพิสาร จนหายขาด พระเจ้าพิมพิสารจึงแต่งตั้งท่านเป็นแพทย์หลวง ประจำราชสำนัก ได้รับพระราชทานรางวัลเป็นเครื่องประดับ หงิญขาววง ๕๐๐ ชุด พระราชทานสวนมะม่วงให้ด้วย และให้ เป็นแพทย์หลวงประจำพระพุทธเจ้า และพระสาวกทั้งหมดด้วย" ในที่สุดเมล็ดบัวจากใต้ตม นามท่านซิวกโกมารภักจ์ ก็แทงดอก พุ้งทะยานพ่นน้ำ อย่างสวยงามจนได้ นี่แหละนะคนดี มักจะมี ความดี ความสำเร็จน่าภาคภูมิใจรอคอยอยู่เสมอ ขอเพียงอย่า ท้อถอยที่จะบากบั้น มั่นมุงอยู่บนทางแห่งความดีตลอดไป สัก วันหนึ่งผลแห่งความดีย่อมตอบสนองแน่นอน

"ท่านจึงเป็นแพทย์ประจำพระพุทธองค์ตอนนี่เองนะคะ คุณพ่อ น่าภูมิใจจริง ๆ"

"ใช่แล้วลูก ท่านมีชื่อเสียงแพร่สะพัดว่าเป็นหมอเทวดา ได้ ผ่าตัดเนื้องอกในลำไส้ของบุตรเศรษฐีเมืองพาราณสีหายจากโรค ร้ายได้ ได้ผ่าตัดสมองของเศรษฐีชาวเมืองราชคฤห์จนหาย ปวดศีรษะได้ ต่อมาชื่อเสียงโด่งดังไปถึงเมืองอุชเชนีแคว้นวันตี

ซึ่งอยู่ไกลมาก พระเจ้าจันทปัทโชตกษัตริย์ผู้ดูร้าย ทรงประชวรด้วยโรคผอมเหลือง มานาน ๗ ปี จึงส่งราชทูตมาขอท่านจากพระเจ้าพิมพิสารไปรักษา หมอชีวกท่านปรุญยาถวายแล้วต้องเตรียมม้าเร็วหนีออกมา เพราะยานั้นผสมเนยใสมีกลิ่นเหม็น ถ้าเสวยแล้วต้องทรงกริ้วสั่งประหารชีวิตแน่นอน พอหนีออกมามีทหารมาตามจับตัวได้ หมอชีวกใช้ปัญญาของท่านปรุญยาถ่ายอย่างแรงผสมกับอาหาร ให้ทหารกินแล้วถ่ายจนหมดแรง หลังจากเสวยยาแล้ว พระเจ้าจันทปัทโชตหายประชวร จึงทรงสำนึกบุญคุณหมอชีวก พระราชทานผ้าแพรเนื้อดีแก่หมอชีวก หมอชีวกท่านนำไปถวายเป็นพุทธเจ้า เป็นเหตุให้พระพุทธรูปองค์ทรงอนุญาต ให้พระภิกษุสงฆ์รับผ้าสำเร็จจากชาวบ้านตั้งแต่นั้นมา" คุณพ่อเล่าถึงปรีชาสามารถทางการแพทย์ และปฏิภาณในการเอาชีวิตรอดของหมอชีวก

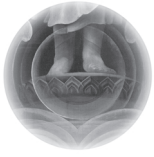
"แล้วท่านรักษาพระพุทธรูปองค์ตอนไหนคะคุณพ่อ" ฉันถามเรื่องสำคัญที่สุดในประวัติการรักษาของหมอชีวก แพทย์ประจำพระพุทธรูป

"ตอนพระพุทธรูปประทับอยู่วัดเวฬุวัน พระองค์ทรงงานหนักพักผ่อนน้อย หมอชีวกท่านรักษาโรคท้องผูกของ

พระพุทธองค์จันทาย และได้สร้างวัดชีวกัมพวัน เป็นที่ประทับของ พระพุทธเจ้าด้วยเพราะต้องการได้เข้าเฝ้าพระพุทธองค์ได้บ่อย ๆ ทุกวันนะลูก ต่อมาเมื่อพระเทวทัตต์ลอบทำร้ายพระพุทธเจ้า กลิ้งหินลงมาจากยอดเขาศิขณภูฏ หมายจะทับพระองค์ เศษหิน ทำให้พระบาทหือพระโลหิต หมอชีวกได้ถวายการรักษาที่ชีวกัมพวัน ซึ่งเป็นโรงพยาบาลสงฆ์แห่งแรกนี่ละลูก" ฉันได้ยินมาว่ามีคนเข้ามาบวชในพระพุทธศาสนาจำนวนมาก เพื่อมารักษาอาการป่วยของตนกับหมอชีวก ท่านจึงทูลพระพุทธเจ้า ขอให้คัดเลือกผู้ที่เข้ามาบวช อย่าให้คนป่วยบางประเภทบวชเข้ามาเพื่อรักษาตัวอีกต่อไป เพราะไม่ได้เป็นประโยชน์แก่พุทธศาสนาเต็มที่ซึ่งบัญญัตินี้ใช้สืบมาถึงปัจจุบัน

"ลูกชื่นชมความสามารถของหมอชีวกจริง ๆ ค่ะคุณพ่อ คนเช่นนี้เกิดมาไม่เสียชาติเกิดจริง ๆ สมควรจดจำไว้เป็นแบบอย่าง" ฉันได้ยินว่าท่านเป็นเอตทัคคะด้านเป็นที่รักของปวงชนด้วย คุณค่าที่ช่วยเหลือผู้เจ็บไข้ไม่เลือกยากดีมีจน ใช้ความรู้ที่ร่ำเรียนมาบำเพ็ญประโยชน์แก่ชนหมู่มากเช่นนี้

"ท่านเป็นหมอที่ดี และตลอดชีวิตท่านสร้างบุญกุศลรักษาโรคคนทั้งเมือง ทั้งยังใฝ่ใจในพระพุทธศาสนา ได้บรรลุนิเสदानัน ในที่สุดนะลูก แต่ท่านไม่ได้บวชเป็นพระสงฆ์ ลูกคงรู้ว่าเพราะเหตุใดจึงไม่บวช" คุณพ่อถามฉันเป็นการทดสอบบทเรียน

"เพราะหมอรักษาโรค เป็นเดรัจฉานวิชาใช้ไหมคะ คุณ
พ่อเคยบอกลูกแล้วว่า พระเป็นหมอไม่ได้ใช้ไหมคะ" ฉันทวน
ความจำ

"ถูกแล้วลูก มีต่ออีกนิดหนึ่งพระเจ้าอชาตศัตรู ที่จับ
พระเจ้าพิมพิสาร พระราชบิดาซึ่งคุณมีตจนสวรรคต พ่อไปเห็น
คุณนั้นมาแล้วละลูก อยู่ไม่ห่างจากยอดเขาศิขณภูมามากนัก คุณที่
ซึ่งพระเจ้าพิมพิสารเหลือแต่ซาก น่าสงสารมาก ในคุณนี้มีช่อง
มองขึ้นไปเห็นที่ประทับของพระพุทธเจ้าได้ พระเจ้าอชาตศัตรูก็
มาปิดช่องเสีย ต่อมาพระเจ้าพิมพิสารสวรรคต และพระ
เทวทัตตีไปเกิดในนรกแล้ว พระเจ้าอชาตศัตรูสำนึกผิดมาหา
หมอชีวก ท่านได้แนะนำให้ไปเข้าเฝ้าพระศาสดา และหมอชีวก
นี้แหละขอสร้างที่เดินจงกรม และสร้างเรือนไฟ หรือเรือนอบ
สมุนไพร สำหรับทำกายภาพบำบัด ตั้งแต่นั้นมาละลูก"

คุณพ่อสรุปให้เห็นคุณธรรมความดีงามของหมอชีวก
โกมารภักจ์ ขวัญใจประชาชน ที่เพิ่มบุคลิกขอปรบมือให้

หากโลกนี้คือโรงละครใหญ่ บทบาทของหมอชีวกโก
มารภักจ์ นับเป็นบทที่มีตมาสว่างไป กำเนิดแต่ตมในปฏิภูม ผลิต
คุณธรรมความดีงามเด่นสง่าขึ้นมาสร้างคุณค่าให้ชีวิต จนสิ่ง

ปฏิภูลนั้นลดน้อยถอยลง ในชีวิตคนเราล้วนมีขึ้นมีลง มีลด มีเพิ่ม
 เคล็ดลับคือจงระวังใจไม่ประมาทในยามที่ชีวิตขึ้นสูง และมีความ
 กล้าหาญเด็ดเดี่ยวในยามที่ชีวิตตกต่ำ ฟังระลึกลอยอยู่เสมอว่าเกิดมา
 แล้วต้องตายทุกคน แต่ความกล้าหาญและความดีงามจะคงอยู่
 เป็นอนุสรณ์ของเราตราบนานเท่านาน ขอเพียงได้พบกัลยาณมิตร
 นำไปสู่เส้นทางที่ถูกต้อง และต้องสร้างทัศนคติที่ดีต่อตัวเองด้วย
 ฉันเชื่อว่า ทัศนคติที่ดีนั้นเป็นสิ่งที่สามารถติดต่อกันได้ ดังนั้นเรา
 ไม่ต้องรอให้ใครสร้างทัศนคติที่ดีให้เรา แต่เราสามารถเป็นผู้นำ
 ทัศนคติที่ดีต่อไปยังผู้อื่นได้ ฉันกล้าฝัน และกล้าไปในที่อยากไป
 และเป็นในสิ่งที่ยากเป็นด้วยเพราะชีวิตนี้สั้นนัก เราอาจมีโอกา
 สเพียงครั้งเดียวที่จะได้ทำสิ่งนั้นก็ได้

ดอกบัวดอกหนึ่ง ที่พ่อยื่นให้ ฉันจะจำไว้สอนใจตัวเอง
 ไม่ว่าเรามาจากไหน ทำอะไรมาก่อน ไม่สำคัญเท่ากับ วันนี้เรา
 ทำอะไรอยู่ ดีพอมีค่าพอสำหรับชีวิตเราหรือยัง เริ่มต้นความคิดที่ดี
 สร้างแรงใจที่แกร่งกล้า ก้าวออกจากมุมมืด มาสู่แสงสว่างแห่งการ
 รู้แจ้งกันเถิดพวกเรา เพราะสิ่งที่ดีงามรออยู่ข้างหน้าความเป็น
 มนุษย์ที่ทรงคุณค่ารอเราเป็นเจ้าของ ประกาศนียบัตรทางใจนี้
 ยังเป็นประโยชน์ให้แสดงแก่ยมราชา เป็นใบเบิกทางสู่การเกิดใหม่
 ในภพที่ดี ในวันข้างหน้าได้อีกด้วย...นะจ๊ะ...จะบอกให้